

въ рускитѣ вѣстници и въ руското общество, стигнало и въ ушитѣ на Конст. Миладиновъ въ Москва, дѣто отишълъ да търси мецень, който да издаде сбирката му отъ нар. пѣсни, па като не го намѣрилъ тамъ, отишълъ въ Виена да дири Щросмаера и, както знаеме, той го намѣрилъ, а въ него и своя мецень.

Въ виенския държавенъ съвѣтъ Щросмаеръ работилъ за доброто на всичкитѣ австрийски славяни, а въ Загребския съборъ дѣйствувалъ за по-доброто бждеше на своето отечество.

Съборътъ е отворенъ прѣзъ 1861 год. съ цѣлъ да се произнесе за бждещото положение на Хърватско въ конгломерата на монархията.

По тоя въпросъ въ събора имало три прѣдложения: 1) на Евг. Кватерникъ, който застъпвалъ пълната независимостъ на Хърватско въ всичко. Между другитѣ части на монархията и между Хърватско да нѣма никаква общностъ, освѣнъ дѣто владѣтельтъ ще бжде общъ (персонална уния). 2) прѣдложение на Загребскитѣ народни прѣдставители, споредъ което Хърватско да влѣзне въ реална уния съ маджарско и тия двѣ държави да съставляватъ една съюзна държава спрямо Австрия, на която владѣтельтъ ще бжде и хърватско-маджарски кралъ. 3) прѣдложение за персонална уния съ Маджарско, а слѣдователно не пълна независимостъ въ всичко, а общностъ по отношение на войската и външнитѣ работи, както съ маджаритѣ, така и съ Австрия. Стъпване въ реална уния съ маджаритѣ само тогава, ако тѣ признаять съединението на всичкитѣ хърват. земи въ едно и равноправностъ на хърват. кралство спрямо Унгария.

По тоя поводъ Щросмаеръ говорилъ дълга рѣчь, въ която казалъ: че най-приемливо е прѣдложението на Кватерника, но че то е неизпълнимо. Затова се съгласява съ най-доброто слѣдъ него прѣдложение, а именно за персоналната уния съ Маджарско. Това прѣдложение послѣ е прието и усвоено отъ болшинството на събора и възъ основа на това съборътъ съ законъ 42. отъ 1861 год. узаконилъ, че въ 1848 год. между Хърватско и Унгария е прѣкъснатата всѣка друга правна връзка, съ изключение на тая, че кралътъ имъ билъ общъ. Тоя законъ е утвърденъ отъ императора на 8 ноември 1861. Той е основа на оная политическа партия въ Хърватско, която по-сетнѣ дѣйствувала подъ името народно-либерална или neodвисна народна странка (Щросмаерова партия, Обзорашка партия), на която органътъ билъ Позор, новъ Позоръ, Заточникъ, Браникъ, Обзоръ.

Конституционниятъ животъ въ монархията траялъ само една година. Въ края на 1861 год. въ Виена дошло на власть ново министерство на чело съ министра Шмерлингъ, който захваналъ да въвежда централизация въ управлението. Ето зашо и хърв. съборъ не засѣдалъ отъ декември 1861—1865 год. Прѣзъ тая послѣдна година той билъ свиканъ да се изкаже отново по въпроса за бждещото положение на Хърватско спрямо Австрия и Унгария. И тоя пѣтъ въ събора имало 2 прѣдложения по въпроса: 1) Да се присѣдини